

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

III/1896/2026.

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének a megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság – az Abtv. 25. §-a és 32. §-a alapján, a folyamatban lévő eljárásai felfüggesztése mellett – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdés a) pontjának „a szabadság tartamára” szöveg alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, megsemmisítését, továbbá az előtte folyamatban lévő 1.Mf.31.070/2026. számú ügyben az alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítvány az Alaptörvény XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1)–(2) és (4)–(5) bekezdéseinek, valamint az ILO 132. számú egyezménye 7. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott (Indítvány [61]).
- [2] 2. Az alapul fekvő per szabadság idejére járó díjazás iránt indult a bírói kezdeményezés szerint. A folyamatban lévő per lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az alperes Magyarországon működő légitársaság, amelynek alkalmazásában állnak a felperesek légiutas kísérő/kabinfelügyelő munkakörben. A felperesek munkaszerződésében rögzítésre kerültek a bérelemek azzal, hogy a munkavállaló tudomásul veszi, hogy személyi alapbére tartalmazza a havi 16 egyirányú járatláb

(szektor) teljesítésének ellenértékét és csak az alapbérben szereplő 16 szektoron felül teljesített szektorok tekintetében jogosult az alább meghatározott úgynevezett „*sector pay*” díjazásra. A felek megállapodnak abban, hogy a munkáltató minden olyan tervezett és teljesített egyirányú járatláb (szektor) után, amelyet a munkavállaló a hónapban az első 16 egyirányú járatlábban (szektor) felül teljesít, a vonatkozó szabályoknak megfelelően úgynevezett „*sector pay*” kifizetését garantálja. A felek továbbá megállapodnak abban, hogy a „*sector pay*” nem minősül bérpótléknak és annak mértéke úgy került kiszámításra, hogy az egyben költségtérítésnek is minősül, így a munkavállaló részére külön napidíj nem kerül kifizetésre.

- [4] A bírósági eljárásban rögzített adatok szerint a szektor díj fizetésnek különböző típusai vannak (S-től XXL-ig), amelyek a különböző hosszúságú blokkidők tekintetében eltérő szorzókkal operálnak. A szektor díj kifizetésének módja az, hogy a repült szektorok számát kell megszorozni a szektorárral és ennek értéke a munkakör rangja szerint növekszik junior kabinfelügyelő/légiutaskísérőtől egészen az oktatóig. A szektor díjakra vonatkozó számításra az alperes a belső intranetes felületén angol nyelvű ún. „*guide*”-okat tett közzé. Az alperes minden évben új *guide*-ot adott ki a szabadságok és betegszabadságok tekintetében is.
- [5] Az alperes 2023. december 31. napjáig a szabadságok és betegszabadságok idejére járó távolléti díjba a szektor díjat nem számolta be, hanem az alapbér 7,5%-os megemelésével számította a távolléti díjat. „A fizetett szabadság kompenzációs gyakorlatának Magyarországon 2024. április 1-től hatályos átfogó felmérést követően az éves szabadság (HP) napi díjazása 6 hónapos referencia időszakra számított napi bruttó átlagra módosult”, vagyis az alperes 2024. január 1. napját követően a szabadságok és betegszabadságok idejére járó távolléti díjat a munkavállalók alapbérének és a szektor díjnak a figyelembevételével számítja ki (Indítvány [4]).
- [6] 2.2. A felperesek kereseti kérelmükben távolléti díj hátralék megfizetésére kérték kötelezni az alperest a 2023. december 31. napját megelőző peresített időszakra. Hivatkozásképpen előadták, hogy az alperes a szabadság, illetve a betegszabadság idejére az őket jogosan megillető munkabér helyett alacsonyabb munkabért fizetett részükre, ami így nem felelt meg a fizetett szabadság jogszabályi követelményeinek, mivel a felperesek kevesebbet kerestek a szabadságuk, betegszabadságuk ideje alatt, mint a tényleges munkavégzés során. Az alperes felszámítási gyakorlata aggályos, mivel csupán az alapbért vette alapul, és a távolléti díjba történő beszámítás során más, a munkavégzéshez kötődő, annak ellátásáért rendszeresen járó szektor díjat nem adta hozzá. Mivel az alperes a blokkidő hosszától tette függővé a munkavállalóknak járó szektordíj mértékét, teljesítménybérezést alkalmazott.
- [7] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a munkaszerződésben rögzítették a felek, hogy a szektordíj nem minősül bérpótléknak, ideértve a távolléti díj számításánál figyelembe vehető tételeket, és az

magában foglalja a munkavállalónak egyébként fizetendő napidíjat is. Az Mt. 148. § (1) bekezdése határozza meg, hogy a távolléti díj számítása során milyen tételeket szükséges figyelembe venni, a távolléti díj ennek megfelelően került meghatározásra. A szektordíj nem minősül a munkaszerződés, illetve annak módosításai részét képező bérelemnek, sem pedig a távolléti díj számítása során kötelezően figyelembe veendő teljesítménybérnek.

- [8] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének helyt adva távolléti díjhátralék megfizetésére kötelezte az alperest. Az indokolása az Mt. szabályai [Mt. 146.§ (1) bekezdés a) pont, 148.§ (1) bekezdés, a 150.§ (1) bekezdés, 137.§ (3) bekezdés] alapján megállapította, hogy a teljesítménybér csak két esetben része a távolléti díjnak: ha a munkavállaló kizárólag teljesítménybérben kapja az alapbérét, illetőleg ha a munkavállalót időbérrel vegyes rendszerben díjazták, de az időbér nem éri el az alapbér összegét. Egyéb esetekben a teljesítménybér nem része a távolléti díjnak, ha az alapbér egésze időbér és ezen felül kap a munkavállaló valamilyen, teljesítményhez kötötten díjazást.
- [9] Az előtte fekvő ügyben azt állapította meg, hogy a felperesek díjazását időbér és teljesítménybér összekapcsolásával állapították meg, és a szektordíj teljesítménybérnek minősíthető. Mivel a munkabérbe minden olyan változó elem beletartozik, amellyel a munkavállaló alappal számolhatott, mivel azt az elvégzett munkáért cserébe ellentételezésként rendszeresen kapott. A felperesek munkakörében a szektor díj bár formailag teljesítménybérnek minősül, valójában egy olyan változó munkabérelem, amelyet a repülési utak teljesítéseként az elvégzett munka ellentételezéseként fizetett a munkáltató, ezért a távolléti díj meghatározása során figyelembe veendő. Ezzel ellentétes értelmezés esetén sérülne az az elv, hogy szabadság idején is ugyanolyan mértékű juttatásban részesüljön a munkavállaló, mintha munkát végezne. Ezt a bírósági jogértelmezést támasztja alá a keresetlevélben részletesen bemutatott Európai Unió joggyakorlat is.
- [10] Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.
- [11] 3. Az Abtv. 25.§ (1) bekezdése, valamint a 32.§ (1)–(2) bekezdése alapján előterjesztett indítvány érdemi indokolása a következő volt:
- [12] Ismertette az Mt. alkalmazandó rendelkezéseit. Ezt követően az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdését, a 2/2019. (III.5.) AB határozatát, az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdését, az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelvének (2003.november 4.) 7. cikk (1) bekezdését, valamint az Európai Alapjogi Charta 31. cikke (1) és (2) bekezdését idézte fel. Ezek után az EUB-nak az Irányelvvel összefüggő döntéseit ismertette (Indítvány [27]–[35]).
- [13] Az indítvány a magyar bírói gyakorlatból a Kúria Mfv.10.181/2019/7. számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla Mf.31.054/2023/8. számú, a jogkérdést illetően egybevágó ítéletét idézte fel. A Kúria határozatának elvi tartalma szerint ha a munkavállaló

időbérben és teljesítménybérben is részesült, akkor a távolléti díjat az alapbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani (Indítvány [36]).

- [14] 3.1. A megsértett alaptörvényi rendelkezéseket illetően (Abtv. 25. §) a következő volt az indítványi érvelés:
- [15] Az indítvány az Alaptörvény következő rendelkezéseit idézte fel, mint amelyek sérelmet szenvedtek: XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése és a (4)–(5) bekezdése (Indokolás [37]–[44] bekezdés). Ezek után egy jogirodalmi műből idéz arra vonatkozóan, hogy az alkotmánybírósági gyakorlatban hogyan értelmezik, és milyen más alapjogokkal hozzák összefüggésbe az Alaptörvény XVII. cikkének rendelkezéseit (Indítvány [45]–[46]). Összefoglalóan ismerteti a munkavállalókat megillető pihenéshez való jogokkal foglalkozó három alkotmánybírósági határozatot {849/B/1992. AB határozat, 74/2006. (XII.15.) AB határozat, 12/2020. (VI.22.) AB határozat}, s azok egyikéből idézi a megállapítást, mely szerint „A pihenéshez való jog biztosítása elengedhetetlen az egészséget tiszteletben tartó munkafeltételek garantálásához, mert az a rendszeres munkavégzés során elhasznált erőforrások, a fizikai és szellemi energia pótlását, a munkavállaló testi és lelki regenerálódását biztosítja.” (Indítvány [47]–[50]).
- [16] Az indítvány ezek után az Mt. rendelkezéseit [Mt.150.§, 151.§, 148.§ (1) bekezdés, 137.§ (3) bekezdés, 150.§ (3) bekezdés, 148.0 (1) bekezdés a) pontja, 150.§ (5) bekezdése] idézi fel és értelmezi, s a következőkre jut: „a nyelvtani értelmezés szerint csak a „klasszikus” teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem. Bár a magyar bírói gyakorlat két esetben ettől eltérő jogértelmezést alkalmazott, a munkáltatók az Mt. normaszövege és annak nyelvtani értelmezése alapján fizetik a szabadság idejére járó távolléti díjat.” Ebből – a bírói gyakorlattól eltérő – saját értelmezéséből, illetve a munkáltatóknak általában tulajdonított értelmezésből vezeti le azt, hogy „a munkavállaló szabadsága idején sok esetben jelentősen kevesebb összegű díjazásban részesül, mintha ténylegesen dolgozna, amely hátráltatja a szabadság igénybevételét, korlátozza az éves fizetett szabadsághoz való jogát, mely elsődlegesen az egészséges és biztonságos munkakörülmények követelményéből fakad, a pihenéshez, rekreálódáshoz, a testi-lelki egészséghez való jogát, a magánszférához való jogát.” A fizetett szabadsághoz való jog két elemét emeli ki: a pihenéshez való jogot és ennek az időnek a megfelelő díjazottságát. Az utóbbi elégtelensége visszatárhathatja a munkavállalót a szabadság igénybevételétől, holott „A szabadság ideje alatt a munkavállalók jellemzően többet költenek, mint amikor nincsenek szabadságon és dolgoznak.” Érvelése szerint „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére, nem felel meg” az Alaptörvény XVII. cikk (3) és (4)

bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [51]–[53]).

- [17] Az indítvány a következőkben a jogegyenlőség kérdésével foglalkozik az Mt. 152.§ (1) bekezdés viszonylatában. Ismerteti az Mt. 152.§ (1) bekezdését, amely arról szól, hogy miképpen számolható a távolléti díj, ha az irányadó időszakban (a távolléti díj esedékességét megelőző hat hónap) nem volt munkabérfizetés az esetleges fizetés nélküli szabadság, keresőképtelenség miatt. Ezek után az alkotmánybíróság gyakorlatából idéz a jogegyenlőség tartalmát illetően, majd rögzíti, hogy ez a jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését és korlátozza a XVII. cikk (4) bekezdése szerinti alapjogot is. (Indítvány [54]–[57]).
- [18] 3.2. A nemzetközi szerződésbe ütközést illetően (Abtv. 32. §) a következő volt az indítványi érvelés:
- [19] Az indítvány szerint „Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülészakán elfogadott 132. számú Egyezmény 7. cikke szerint minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani.
- [20] Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos- vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset.” (Indítvány [58]–[59]).
- [21] Az indítvány itt egyébiránt felidézi a Ptk.-nak, valamint az Mt.-nek a kártérítéssel kapcsolatos szabályait is, bár azt nem fejti ki, hogy ennek akár az alaptörvény-ellenesség, akár a nemzetközi szerződésbe ütközés viszonylatában mi volna a jogi jelentősége (Indítvány [60]).
- [22] 4. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Alaptörvényben és az Abtv.-ben lefektetett formai és tartalmi kritériumoknak {a feltételekkel kapcsolatos gyakorlatot lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]; 7/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [9]}.
- [23] Az Abtv. 25.§-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia,

amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Abtv. 32.§ (1)–(2) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatát, ha ez előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

- [24] A fentiekből következően elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány olyan jogszabályi rendelkezés vizsgálatát kezdeményezi-e, amely az adott eljárásban a bíróságnak alkalmaznia kell. E tekintetben az volt megállapítható, hogy a bíróságnak a perben az Mt. 146. § (1) bekezdés a) pontját alkalmaznia kell.
- [25] 5. Az Alkotmánybíróságnak ezt követően azt kell vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés teljesíti a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeket (Abtv. 52. §). Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét, amelynek keretében az indítvány elbírálendő. Megjelöli azt a jogszabályi szövegrészt, amelynek az alaptörvény-ellenességét, illetve nemzetközi szerződésbe ütközését állítja. Megjelöli az Alaptörvény, a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit. Ezek után azt kellett vizsgálni, hogy az indítvány tartalmaz-e az Abtv. 52.§ (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást.
- [26] 5.1. Az Abtv. 32.§-a szerinti indítvány-rész indokolása egyrészt felidézi a Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülészakán elfogadott 132. számú Egyezménye 7. Cikkének (1) bekezdését: „Minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani.” Másrészt a következő indokolását adja az indítványnak: „Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos- vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset.” (Indítvány [59]).
- [27] Az Abtv. 32. §-a szerinti alkotmányossági problémát egy olyan nemzetközi szerződés rendelkezésével összefüggésben veti fel, amely Magyarországot kötelezi, amely a magyar jogrendszer része. Az indítvány azonban itt nem jelöli meg az Mt. 146. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezést, hanem arra csak ideérthetően utal azzal, hogy „az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya” ütközik a

nemzetközi szerződésbe. Meghivatkozva ugyan az egyezmény 7. cikk (1) bekezdésében használt „szokásos- vagy átlagkereset” kifejezést, de nem adja annak magyarázatát, hogy a magyar jogban használt „távolléti díj” tartalmilag miért ne volna megfeleltethető az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdés szerinti rendelkezésnek. Mindeközben éppen az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdésének utolsó fordulata bízta azt az adott országra, hogy a számítási módot meghatározza. Az indokolás hiányában nem világos, hogy miként kell érteni az indítványbeli kifogást. Úgy érthető ez, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés a) pontja és az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdése szerint eltérő szóhasználattal van probléma, vagy az Mt. más rendelkezéseinek valamelyikében meghatározott számítási mód az, amely a nemzetközi szerződésbe ütközhet. Az indítvány valójában nem indokolja meg, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés-rész („a szabadság tartamára”) mennyiben és miért ütközik a nemzetközi szerződésbe. Meg kell jegyezni, hogy az egyezmény az eredeti nyelven a „*normal and average remuneration*” szavakat használja, amely csak megerősíti azt, hogy ez nem a fizetett szabadság idejére járó díjazás elnevezésére szab meg kötelezettséget, hanem arra, hogy ez a díjazás tartalmilag a szokásos és átlagos díjazás legyen. Ebből viszont az is következik, hogy önmagában abból, hogy a fizetendő díjat az Mt. 146. § (1) bekezdése „távolléti díjnak” nevezi, még semmi nem következik arra vonatkozóan, hogy a fizetett szabadságra járó díjazás számításának módja tartalmilag megfelel-e vagy sem a nemzetközi egyezménynek. Az, hogy az indítványozó szerint nyelvtanilag helyesebb lett volna akár a szokásos- vagy átlagkereset szavak használata a szabadságra járó díjazás megnevezésében, nyilvánvalóan nem alapozza meg annak megállapítását, hogy a „szabadság tartamára” jogszabályi szövegrész nemzetközi szerződésbe ütközik. Meg kell jegyezni, hogy a törvényhozó által megalkotott és használt jogi műszó, a „távolléti díj” a díjazás azon lényegi jellegét láttatja, hogy ez a díjazás olyan időtartamra jár, amikor a munkavállaló tényleges munkát nem végez. Ebből azonban sehogy se következik az, hogy a szabadság idejére járó díjazás számításának a módja nem felel meg annak, hogy a „távolléti díj” a munkavállaló szokásos- és átlagos díjazásának megfelelő mértékű legyen. A számítási módot ugyanis nem az Mt. 146. § (1) bekezdés a) pontja, hanem az Mt. egyéb – az indítvánnyal nem támadott – rendelkezései határozzák meg.

- [28] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak megfelelő indokolást nem tartalmaz. Erre tekintettel az Abtv. 32.§-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja, Abtv. 64. § d) pontja].
- [29] 5.2. Az Abtv. 25. §-a szerinti indítványrész indokolása „a szabadság tartamára” jogszabályi szöveg alaptörvény-ellenességének a lényegét úgy foglalja össze, hogy „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére”, az nem felel meg az

Alaptörvény VII. cikk (3)–(4) bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [51]–[53]).

- [30] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése az a rendelkezés, amely a munkavállalónak az éves fizetett szabadsághoz való alapjogáról rendelkezik. Miután ezt az alapjogot az Alaptörvény kifejezetten nevesíti, ezért az ezzel összefüggésbe hozható egyéb alapjogok – Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése, a XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk – nem képezhetik az önállóan, önmagában és különállóan elbírálendő alapjait a fizetett szabadsággal összefüggő indítványnak. Az indítvány ezen hivatkozásai – és a felidézett jogirodalom, EUB döntések – a XVII. cikk (4) bekezdése mögött és mellett álló alkotmányos összefüggéseket világítják meg, amelyek végsősoron magába a XVII. cikk (4) bekezdésébe, az e szerinti alapjog tartalmába értendőek bele: milyen alapjogokból eredeztethető, és mivel függ össze a fizetett szabadsághoz való – kifejezetten és önállóan nevesített – alapjog.
- [31] Az Alkotmánybíróság nem foglalkozhatott érdemben az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének állított sérelmével. Az indítvány ugyanis a jogegyenlőséggel kapcsolatos érveket (Indítvány [54]–[57]) kifejezetten az Mt. 152. § (1) bekezdésével összefüggésben adja elő. A kérelem azonban az Mt. ezen rendelkezését nem támadja, nem kéri annak megállapítását, hogy ez alaptörvény-ellenes, nem állítja azt sem, hogy ezt alkalmaznia kellene, de az előzményi ismertetésben sincs annak nyoma, hogy ennek az alkalmazására sort került volna. A lényeg az, hogy az Mt. 152. § (1) bekezdésére vonatkozó, az Abtv. 52. §-a szerinti kérelmet az indítvány nem tartalmaz. Ezért az ezzel kapcsolatos indítványi érvelésnek az Alkotmánybíróság jogi jelentőséget nem tulajdoníthatott.
- [32] Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálta, hogy indokolta-e és miként indokolta az indítvány azt, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés a) pontja („a szabadság tartamára”) miért sérti az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdését. Az indítvány azonban ennek megokolásával adós marad. Az indítvány az Mt. rendelkezéseit [Mt. 150. §, 151. §, 148. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés, 150. § (3) bekezdés, 148. § (1) bekezdés a) pontja, 150. § (5) bekezdése] felidézve és értelmezve jut arra a következtetésre, hogy „a nyelvtani értelmezés szerint csak a „klasszikus” teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem.” (Indítvány [51]–[53]). Az indokolás ilyen módon az Mt. egyéb rendelkezéseinek az általa kialakított nyelvtani értelmezésével, lényegében azt állítja, hogy az Mt. felhívott szakaszai alapján végezhető számítási móddal a munkavállaló nem juthat hozzá a fizetett szabadsága idején a szokásos és átlagos díjazásához. A díjazás nem megfelelőségét ténylegesen a számítási módból vezeti le. Csakhogy a kérelemmel támadott törvényi rendelkezés éppen az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének tesz eleget, mert – az Alaptörvénnyel összhangban – elrendeli azt, hogy a szabadság idején is díjazásban részesüljön a munkavállaló. Amennyiben

az Alkotmánybíróság megsemmisítené az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontját, abban az esetben éppen az a rendelkezés tűnne el a törvényből, amely a fizetett szabadságot törvényi szinten biztosítja, innentől kezdve nem volna olyan rendelkezése a törvénynek, amely alapján a szabadság idejére díjazást számolhatnának el.

[33] Összefoglalóan: nem annak van jelentősége, hogy a törvényhozó minek nevezi el ezt a díjazást, hanem annak, hogy a díjazásra megszabott számítási mód – amiről az Mt. más szabályai rendelkeznek – alkalmas-e arra, hogy a munkavállaló a fizetett szabadsága idején is hozzájusson a szokásos és átlagos díjazáshoz. Az indítvány azonban az Mt. ezen rendelkezéseinek egyikét sem támadja, azokból egyikre vonatkozóan sem állítja az alaptörvény-ellenességet. Az indítvány maga hivatkozik arra, hogy a Kúria irányadó gyakorlata (Mfv.10.181/2019/7. számú ítélet) szerint a távolléti díjat az alapbérrel egyező összegű időbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani. Ez arra utal, hogy lehetséges és szükséges is az Mt. rendelkezéseit úgy értelmezni, hogy a szabadság idejére elszámolandó díjazás megfelelően a munkavállaló szokásos és átlagos díjazásának. Itt van jelentősége annak, hogy a bírónak a magyar jogszabályokat kell alkalmaznia, s a jogszabályok szövegét – a bevett jogértelmezési technikák használatán túl – az Alaptörvény 28. cikk szerint kell értelmezni: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[34] A jelen indítvány azt a kérdést veti fel, hogy összhangban áll-e az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésével az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja, amely szerint a szabadság tartamára a munkavállalót távolléti díj illeti meg. Annak azonban nem adja indokát, hogy ez a rendelkezés miért volna alaptörvény-ellenes, hanem annak adja indokát, hogy – a saját nyelvtani értelmezése szerint – az Mt. egyéb rendelkezései által meghatározott számítási mód nem biztosítja a szabadság idejére a szokásos és átlagos díjazást. Ilyen módon azonban az indítvány indokolása nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjának. Erre tekintettel az Abtv. 25. §-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, Abtv. 64. § *d)* pontja].

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró